

Cauza C-399/19**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

22 mai 2019

Instanța de trimitere:

Consiglio di Stato (Italia)

Data deciziei de trimitere:

11 aprilie 2019

Apelantă:

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni

Intimate:

BT Italia SpA

Basictel SpA

BT Enia Telecomunicazioni SpA

Telecom Italia SpA

PosteMobile SpA

Vodafone Italia SpA

Obiectul procedurii principale

Mai multe apeluri declarate la Consiglio di Stato [Consiliul de Stat] împotriva hotărârilor pronunțate de Tribunale amministrativo regionale per il Lazio [Tribunalul Administrativ Regional din Lazio] prin care această instanță a admis acțiunile formulate de societățile intimate, anulând diferite decizii adoptate de Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni [Autoritatea pentru Garanții în Comunicații] (denumită în continuare „AGCOM”), apelantă,

referitoare la cuantumul și la modalitatea de plată a contribuției datorate AGCOM pentru anii 2014, 2015 și 2016 de operatorii din domeniul comunicațiilor electronice și din sectorul serviciilor mass-media, precum și la adoptarea formularului electronic și a instrucțiunilor privind plata contribuției datorate AGCOM de aceleași entități pentru anii 2015 și 2016

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Compatibilitatea reglementării naționale privind finanțarea AGCOM de către operatorii de comunicații electronice cu articolul 12 din Directiva 2002/20/CE și cu jurisprudența Curții de Justiție, în special cu Hotărârea din 18 iulie 2013 (cauzele conexe C-228/12-C-232/12 și C-254/12-C-258/12)

Întrebările preliminare

- 1) Articolul 12 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2002/20/CE se opune unei dispoziții naționale care pune în sarcina entităților autorizate în conformitate cu această directivă costurile administrative suportate de autoritatea națională de reglementare pentru organizarea și exercitarea tuturor funcțiilor, inclusiv a celor de reglementare, de supraveghere, de soluționare a litigiilor și de sancționare, atribuite autorității naționale de reglementare de cadrul european al comunicațiilor electronice (prevăzut de Directivele 2002/19/CE, 2002/20/CE, 2002/21/CE și 2002/22/CE) sau activitățile indicate la articolul 12 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2002/20/CE se limitează la activitatea de „reglementare *ex ante*” desfășurată de autoritatea națională de reglementare?
- 2) Articolul 12 alineatul (2) din Directiva 2002/20/CE trebuie interpretat în sensul că raportul anual al costurilor administrative ale autorității naționale de reglementare și a taxelor percepute: a) poate fi publicat după închiderea exercițiului financiar anual în care au fost percepute taxele administrative, în conformitate cu legile naționale de contabilitate publică și că b) permite autorității naționale de reglementare să efectueze „ajustările necesare” și în ceea ce privește exerciții financiare care nu sunt imediat apropiate?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Articolul 12 din Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea) (denumită în continuare „Directiva privind autorizarea”), precum și considerentul (30) al aceleiași directive

Dispozițiile naționale invocate

Legge del 23 dicembre 2005, n. 266 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2006) [Legea nr. 266 din 23 decembrie 2005 privind întocmirea bugetului anual și plurianual al statului (Legea finanțelor pentru anul 2006)] (denumită în continuare „Legea 266/2005”). În special, articolul 1 alineatele 65 și 66 prevede că, începând cu anul 2007, cheltuielile de funcționare ale autorității sunt finanțate de piața pe care este competentă, în ceea ce privește partea neacoperită de finanțarea de la bugetul statului și că cuantumul contribuției aflate în sarcina operatorilor din domeniul comunicațiilor este stabilit prin decizia aceleiași autorități și este plătit direct acesteia, cu respectarea limitei maxime de 2 % din veniturile rezultate din bilanțul aprobat înainte de adoptarea deciziei.

Decreto legislativo del 1° agosto 2003, n. 259, - Codice delle comunicazioni elettroniche [Decretul legislativ nr. 259 din 1 august 2003 privind Codul comunicațiilor electronice] (denumit în continuare „Codul comunicațiilor electronice”). În special, articolul 34 alineatul 1 prevede că „întreprinderilor care furnizează rețele sau servicii în cadrul autorizației generale sau cărora li s-a acordat un drept de utilizare li se pot impune taxe administrative care să acopere numai costurile administrative globale aferente gestionării, controlării și aplicării sistemului de autorizare generală, a drepturilor de utilizare și a obligațiilor specifice menționate la articolul 28 alineatul 2 [...]. Taxele administrative sunt impuse fiecărei întreprinderi în mod proporțional, obiectiv și transparent [...]”. În plus, următorul alineat 2-bis al aceluiași articol – introdus prin articolul 5 din Legea nr. 115 din 29 iulie 2015 (așa-numită „Legea europeană 2014”) – prevede că, „[p]entru acoperirea costurilor administrative globale aferente exercitării funcțiilor de reglementare, de supraveghere, de soluționare a litigiilor și de sancționare atribuite prin lege autorității în domeniile menționate la alineatul 1, cuantumul taxelor administrative prevăzute la același alineat 1 se stabilește în conformitate cu articolul 1 alineatele 65 și 66 din Legea nr. 266 din 23 decembrie 2005, proporțional cu veniturile realizate de întreprinderi din activitățile care fac obiectul autorizației generale sau al acordării drepturilor de utilizare”. În sfârșit, alineatul 2-ter al articolului 34 prevede că „[m]inisterul, în acord cu Ministero dell'economia e delle finanze [Ministerul Economiei și Finanțelor], și autoritatea publică anual costurile administrative aferente activităților menționate la alineatul 1 și valoarea totală a taxelor percepute în temeiul alineatelor 2 și, respectiv, 2-bis. Ajustările necesare se efectuează luând în considerare eventuala diferență dintre valoarea totală a taxelor și costurile administrative”.

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 AGCOM, apelantă, a declarat cinci apeluri separate împotriva a cinci hotărâri pronunțate de Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Tribunalul Administrativ din Lazio] (denumit în continuare „TAR”), prin care această din

urmă instanță a admis acțiunile formulate de societățile intimatate din prezenta procedură.

- 2 Prin cele cinci hotărâri în discuție, admitând acțiunile formulate de societățile menționate mai sus, TAR a anulat diverse decizii ale AGCOM referitoare la cuantumul și la modalitățile de plată a contribuției datorate AGCOM pentru anii 2014, 2015 și 2016 de operatorii din domeniul comunicațiilor electronice și din sectorul serviciilor de mass-media, precum și la adoptarea formularului electronic și a instrucțiunilor privind plata contribuției datorate AGCOM de aceleași entități pentru anii 2015 și 2016.
- 3 Potrivit instanței menționate, metoda de stabilire a bazei de impozitare prin care AGCOM a calculat sumele datorate de operatori cu titlu de contribuție era greșită, întrucât baza de impozitare cuprinde și costuri care nu puteau fi incluse.
- 4 În susținerea temeiniciei acțiunilor, TAR a amintit în special Hotărârea Curții de Justiție pronunțată în cauza C-228/12.
- 5 În opinia sa, articolul 5 din Legea nr. 115 din 29 iulie 2015, în măsura în care a introdus noul alineat 2-bis la articolul 34 din Codul comunicațiilor, nu era aplicabil în speță, întrucât era o normă nouă și, prin urmare, neretroactivă, care nu constituia așadar o normă de interpretare cu caracter obligatoriu a Legii 266/2005, în măsura în care instituie norme care reglementează finanțarea AGCOM.
- 6 Aceeași instanță a declarat de asemenea că, în lumina jurisprudenței Curții de Justiție, taxa suportată de operatorii de telefonie trebuie să vizeze doar compensarea cheltuielilor globale suportate de AGCOM pentru activitatea de reglementare, și anume cele, identificate în mod limitativ, aferente emiterii, gestionării, controlării și aplicării sistemului de autorizare generală. În sfârșit, TAR a declarat că, potrivit articolului 12 alineatul (2) din Directiva privind autorizarea coroborat cu considerentele (30) și (31) ale aceleiași directive, adoptarea raportului trebuie în mod necesar să fie anterioară solicitării de contribuții, în caz contrar pierzându-și conținutul substanțial.
- 7 Prin urmare, AGCOM a declarat apel la instanța de trimitere împotriva hotărârilor TAR.
- 8 Societățile intimatate din prezenta procedură solicită respingerea apelului și confirmarea hotărârii instanței de prim grad.

Principalele argumente ale părților din procedura principală

- 9 În cadrul procedurii în primă instanță, societățile intimatate din prezenta procedură au invocat în primul rând nelegalitatea deciziilor citate anterior, întrucât prin acestea AGCOM a inclus în calculul contribuției datorate față de ea toate veniturile realizate de operatorii de comunicații electronice și a cuantificat contribuția pentru a acoperi toate cheltuielile efectuate în domeniul comunicațiilor

electronice, în loc să se limiteze la a lua în calcul numai obligațiile care decurg din desfășurarea activităților de reglementare *ex ante* a pieței, așa cum, în schimb, ar fi trebuit să procedeze la selectarea elementelor bazei de calcul.

- 10 Printre activitățile ale căror venituri au fost luate în considerare, în deciziile în litigiu, în scopul calculării contribuției au fost incluse, printre altele, instalarea de echipamente electrice și electronice, comercializarea cu ridicata și cu amănuntul de echipamente de telecomunicații, realizarea și difuzarea de programe, activitățile agențiilor de presă, ale concesionarilor și ale celorlalți intermediari de servicii de publicitate, activități care, potrivit societăților intimate din prezenta procedură, dată fiind natura lor, nu puteau fi însă incluse în baza de calcul în discuție.
- 11 În al doilea rând, aceleași societăți au reproșat AGCOM faptul că impunerea obligației privind contribuția pentru anul 2015 nu a fost precedată de adoptarea raportului pentru anul 2014 cuprinzând valoarea totală a taxelor percepute și a costurilor administrative suportate efectiv în cursul anului, ceea ce constituie o obligație prevăzută la articolul 12 din Directiva privind autorizarea, precum și de principiul conținut în aceasta potrivit căruia modalitățile de impunere a contribuției trebuie să fie proporționate, obiective și transparente.
- 12 AGCOM consideră că reglementarea națională este pe deplin compatibilă cu dispozițiile articolului 12 din Directiva 2002/20, întrucât costurile care pot fi finanțate corespund celor indicate de reglementarea de drept al Uniunii relevantă. Cheltuielile impuse pieței comunicațiilor electronice ar fi astfel numai cele care corespund activităților menționate la articolul 12 în discuție (și anume cele aferente gestionării, controlării și aplicării sistemului de autorizare generală, a drepturilor de utilizare și a obligațiilor specifice). În plus, sistemul de contribuții prevăzut de reglementarea națională ar fi proporțional, întrucât ar asigura o repartizare echitabilă a sarcinii pe piață.
- 13 AGCOM adaugă de asemenea că, în Hotărârea pronunțată în cauza C-228/12, Curtea de Justiție a statuat că „[a]rticolul 12 din Directiva 2002/20/CE [...] trebuie interpretat în sensul că nu se opune reglementării unui stat membru [...] în temeiul căreia întreprinderile care furnizează un serviciu sau o rețea de comunicații electronice datorează o taxă, destinată să acopere toate cheltuielile suportate de autoritatea națională de reglementare și nefinanțate de stat, al cărei quantum este stabilit în funcție de veniturile pe care le realizează aceste întreprinderi, cu condiția ca taxa amintită să fie exclusiv destinată acoperirii cheltuielilor corespunzătoare activităților menționate la alineatul (1) litera (a) al acestei dispoziții, ca totalitatea veniturilor obținute din taxa respectivă să nu depășească totalitatea costurilor corespunzătoare acestor activități și ca aceeași taxă să fie impusă fiecărei întreprinderi în mod obiectiv, transparent și proporțional, aspect care trebuie verificat de instanța de trimitere”.
- 14 În plus, AGCOM amintește că Comisia Europeană a deschis împotriva Italiei procedura de dialog structurat EU Pilot 7563/15/CNCT pentru verificarea aplicării

corecte a articolului 12 din Directiva privind autorizarea și a articolului 3 din Directiva 2002/21/CE (Directiva-cadru). Comisia solicitase guvernului italian clarificări cu privire la costurile administrative ale autorității naționale de reglementare (ANR) care pot fi finanțate prin contribuția operatorilor în lumina hotărârilor Consiglio di Stato [Consiliul de Stat], cu privire la impactul acestor hotărâri, în termeni cantitativi, asupra contribuției autorității, precum și cu privire la modalitățile prin care sunt asigurate autorității resursele umane și financiare adecvate potrivit articolului 3 din Directiva 2002/21/CE. Prin urmare, tocmai pentru a evita inițierea unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și pentru a elimina orice îndoială cu privire la compatibilitatea sistemului de finanțare prevăzut de Legea 266/2005 cu articolul 12 din Directiva privind autorizarea, Legea 115/2015 ar fi introdus alineatul 2-bis la articolul 34 din Codul comunicațiilor electronice, clarificând faptul că sistemul privind contribuțiile prevăzut la articolul 12 citat anterior este pus în aplicare prin intermediul sistemului prevăzut de Legea 266/2005 și că privește toate activitățile care intră în competența ANR. După adoptarea Legii 115/2015, Comisia Europeană a întrebat „în ce măsură s-ar putea garanta că noua normă de la alineatul 2-bis era aplicabilă retroactiv”, solicitând de asemenea să primească o copie a oricărei eventuale decizii luate cu privire la litigiile referitoare la finanțarea ANR italiană.

- 15 Prin intermediul unuia dintre motivele de apel, AGCOM susține că TAR a concluzionat în mod eronat că din Hotărârea Curții de Justiție pronunțată în cauza C-228/12 ar decurge incompatibilitatea cu dreptul Uniunii a reglementării naționale privind sistemul de finanțare a AGCOM, întrucât aceeași reglementare națională ar permite finanțarea unor costuri mai ample decât cele prevăzute la articolul 12 din Directiva privind autorizarea. Astfel, Curtea nu ar fi declarat că articolul 12 din Directiva privind autorizarea limitează costurile care pot fi finanțate prin contribuția operatorilor la cele aferente reglementării *ex ante* efectuate de AGCOM.
- 16 Instanța de prim grad ar fi greșit atunci când a limitat costurile care trebuie să fie luate în considerare pentru calcularea contribuției datorate de operatori doar la costurile legate de așa-numita reglementare *ex ante* și atunci când nu a considerat că „costurile administrative aferente gestionării, controlării și aplicării sistemului de autorizare generală, a drepturilor de utilizare și a obligațiilor specifice” erau, în realitate, cele aferente funcționării ANR din domeniul comunicațiilor electronice reglementate de cadrul normativ european. Astfel, costurile menționate nu ar coincide doar cu costurile aferente simplei activități de reglementare desfășurate de ANR și nu s-ar limita la acestea.
- 17 În plus, AGCOM precizează că activitatea de reglementare *ex ante* desfășurată de o ANR constă în adoptarea unor măsuri tipice, cu caracter restrictiv și temporar, care vizează destinatari specifici și au ca obiect reglementarea prin dispoziții speciale a jocului concurențial pe o piață determinată în cazul în care s-a constatat prezența unui operator cu o poziție dominantă, care poate aduce atingere dezvoltării concurenței. Ar fi vorba așadar despre o activitate care constituie doar un segment al multitudinii de activități menționate la articolul 12 din Directiva

privind autorizarea. Sistemul de autorizare generală pentru care este abilitată ANR, în scopul „gestionării, controlării și aplicării”, este așadar un sistem complex care cuprinde toate activitățile de reglementare, de supraveghere, de sancționare și de soluționare a litigiilor care sunt necesare pentru funcționarea de ansamblu a sistemului în discuție.

- 18 Prin intermediul unui alt motiv de apel, AGCOM susține că instanța de prim grad a greșit atunci când nu a atribuit articolului 5 din Legea 115/2015, care a introdus alineatul 2-bis la articolul 34 din Codul comunicațiilor electronice, o valoare interpretativă (și, prin urmare, retroactivă, cu consecința aplicării în litigiul dedus judecătii, deși acesta este anterior intrării în vigoare a legii citate mai sus). TAR nu ar fi ținut astfel seama de mențiunea cuprinsă în expunerea de motive la actul normativ în discuție, în care guvernul a precizat că era ocazia „pentru a clarifica definitiv, printr-o normă de interpretare cu caracter obligatoriu, cele afirmate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în Hotărârea din 18 iulie 2013 (cauzele conexe C-228/12-C-232/12 și C-254/12-C-258/12) cu privire la compatibilitatea, cu respectarea principiilor consacrate în dreptul Uniunii Europene, a sistemului așa-numit de autofinanțare [...] cu sistemul taxelor administrative datorate de entitățile autorizate să furnizeze rețele și servicii de comunicații electronice, prevăzut la articolul 12 din Directiva [privind autorizarea], în vederea acoperirii costurilor administrative suportate de autoritate”.
- 19 În ceea ce privește adoptarea raportului, potrivit AGCOM, nu ar fi posibil ca o ANR să furnizeze un raport înainte de închiderea exercițiului financiar de referință, adică cel în cursul căruia taxele trebuie să fie percepute. Prin urmare, raportul anual ar constitui în mod necesar un act ulterior solicitării de contribuții din partea operatorilor pentru acel an de referință, întrucât urmează în mod normal închiderea exercițiului financiar și aprobării bilanțului administrației. De altfel, publicarea ulterioară a raportului nu ar împiedica realizarea ajustărilor necesare în ceea ce privește contribuția, care pot fi efectuate chiar într-un exercițiu financiar ulterior.
- 20 În sfârșit, AGCOM susține că instanța de prim grad a omis să efectueze examinarea necesară, în ceea ce privește dispoziția cuprinsă la articolul 5 din Legea 115/2015, a cerințelor identificate în mod obișnuit de Corte costituzionale [Curtea Constituțională, Italia] pentru a atribui unei dispoziții legislative valoarea de normă de interpretare cu caracter obligatoriu.
- 21 Societățile intimatate din prezenta procedură contestă argumentele formulate de AGCOM și fac trimitere la aceeași Hotărâre a Curții de Justiție pronunțată în cauza C-228/12, în care s-a declarat că „taxele impuse în temeiul articolului 12 din Directiva privind autorizarea nu sunt destinate să acopere costurile administrative de orice natură suportate de ANR”, precum și la Hotărârea Telefónica de España, C-284/10, în care Curtea a reafirmat că, deși taxele administrative „pot acoperi cheltuieli administrative denumite «generale», acestea nu trebuie totuși să se raporteze decât la cele patru activități enunțate [și anume eliberarea, gestionarea, controlul și aplicarea sistemului de autorizare generală] și taxele menționate nu

pot include, astfel, cheltuieli referitoare la alte sarcini, precum activitatea generală de supraveghere a autorității de reglementare naționale și în special controlul eventualelor abuzuri de poziție dominantă. Astfel, acest tip de control depășește activitatea determinată strict de aplicarea autorizațiilor generale”. Jurisprudența Curții ar infirma așadar cele susținute de AGCOM, potrivit căreia atât activitatea de supraveghere și de control al pieței, cât și cea de sancționare ar trebui să fie finanțate prin contribuție.

- 22 Societățile menționate mai sus subliniază, în plus, că între contribuția plătită și activitatea finanțată ar trebui să existe relevanță (în sensul că contribuția și, prin urmare, veniturile care trebuie luate în considerare pentru calcularea acesteia trebuie să fie corelate cu costurile a căror finanțare se solicită) și proporționalitate (în sensul că cuantumul total al contribuțiilor nu trebuie să depășească costurile totale aferente activităților pe care trebuie să le remunereze), principii pe care AGCOM nu le-ar fi respectat la întocmirea deciziilor atacate. Tocmai pentru a verifica relevanța și proporționalitatea contribuției directive ar impune obligația de a adopta un raport al cheltuielilor suportate și al taxelor percepute.
- 23 Dat fiind că în noul alineat 2-bis al articolului 34 nu se precizează în nici un moment în mod expres faptul că noua modalitate de stabilire a bazei de impozitare pentru calcularea contribuției, constituită din veniturile realizate de întreprinderi din activitățile care fac obiectul autorizației generale sau al acordării drepturilor de utilizare, trebuie să aibă efect retroactiv, dispoziția în discuție nu ar putea avea nicio funcție de interpretare cu caracter obligatoriu a Legii 266/2005 privind sistemul de finanțare a AGCOM.
- 24 În sfârșit, societățile intimite din prezenta procedură, reafirmând obligația de publicitate prealabilă a raportului privind calculul contribuției, reproșează de asemenea AGCOM faptul că raportul publicat, deși tardiv, nu prevede separat elementele de cost și de venit, limitându-se la a le distinge în „cheltuieli care pot fi atribuite în mod direct domeniului comunicațiilor” și „cheltuieli care pot fi atribuite în mod indirect domeniului comunicațiilor”, ceea ce nu ar permite operatorilor să verifice dacă contribuția este utilizată în mod corespunzător pentru finanțarea cheltuielilor prevăzute la articolul 12 din Directiva privind autorizarea.

Prezentare succintă a motivelor trimiterii preliminare

- 25 Trebuie precizat că, în a doua instanță, AGCOM a invitat instanța de trimitere, în cazul în care există îndoieli cu privire la interpretarea corectă a normelor de drept al Uniunii, să sesizeze Curtea de Justiție cu problema de interpretare.
- 26 Societățile intimite din prezenta procedură, considerând că hotărârea pronunțată de instanța de prim grad este corectă, au susținut, în schimb, că nu este necesară o trimitere preliminară la Curte, adăugând în special că împrejurarea că, începând cu luna mai 2015 și până în prezent, Comisia nu a deschis nicio procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Italiei în legătură cu jurisprudența în materia contribuției anuale ar însemna că tocmai în hotărârile pronunțate de

TAR Lazio și de Consiglio di Stato [Consiliul de Stat], Comisia nu a constatat elemente ale unei încălcări a dreptului Uniunii. Reglementarea națională din acest domeniu ar fi, așadar, compatibilă cu dispozițiile corespunzătoare de drept al Uniunii.

- 27 Instanța de trimitere amintește că legiuitorul italian a introdus, prin Legea 115/2015, articolul 34 alineatul 2-bis din Codul comunicațiilor electronice tocmai pentru a împiedica deschiderea procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor 2013/4020, în care Comisia a considerat că articolele 6 și 12 din Directiva privind autorizarea nu au fost transpuse în dreptul național.
- 28 Cu toate acestea, instanța de prim grad a considerat că intervenția legislativă menționată mai sus nu are efect retroactiv și, prin urmare, a omis să aprecieze dacă articolul 34 alineatul 2-bis este compatibil cu articolul 12 din Directiva privind autorizarea și dacă a remediat netranspunerea imputată de Comisia Europeană.
- 29 În special, cea mai recentă procedură națională dintre cele în cauză are ca obiect o decizie a AGCOM din anul 2016, cu privire la care, în orice caz, trebuia să se aplice *ratione temporis* alineatul 2-bis al articolului 34.
- 30 În plus, instanța de trimitere consideră că nu se poate subevalua inițierea împotriva Italiei a procedurii de dialog structurat EU Pilot 7563/15/CNCT, intervenită în urma Hotărârii pronunțate în cauza C-228/12.
- 31 În cadrul procedurii în discuție în fața Curții de Justiție care a condus la pronunțarea Hotărârii în cauza C-228/12, Comisia a afirmat în observațiile sale, în special cu referire la ceea ce trebuia să se înțeleagă prin „activitate de reglementare *ex ante*”, că aceasta constituie o parte a funcțiilor atribuite autorităților naționale de reglementare de Directiva-cadru și de așa-numitele directive specifice și că costurile aferente unei astfel de activități pot fi finanțate din taxele administrative menționate la articolul 12 alineatul (1) litera (a) din Directiva privind autorizarea; această ultimă dispoziție permite însă ca și alte costuri ale autorităților naționale de reglementare, diferite de cele aferente activității de reglementare *ex ante*, să fie finanțate prin intermediul taxelor administrative menționate anterior.
- 32 În cauza citată mai sus, Curtea a răspuns că „[a]rticolul 12 din Directiva 2002/20/CE [...] trebuie interpretat în sensul că nu se opune reglementării unui stat membru [...] în temeiul căreia întreprinderile care furnizează un serviciu sau o rețea de comunicații electronice datorează o taxă, destinată să acopere toate cheltuielile suportate de autoritatea națională de reglementare și nefinanțate de stat, al cărei quantum este stabilit în funcție de veniturile pe care le realizează aceste întreprinderi, cu condiția ca taxa amintită să fie exclusiv destinată acoperirii cheltuielilor corespunzătoare activităților menționate la alineatul (1) litera (a) al acestei dispoziții, ca totalitatea veniturilor obținute din taxa respectivă să nu depășească totalitatea costurilor corespunzătoare acestor activități și ca aceeași

taxă să fie impusă fiecărei întreprinderi în mod obiectiv, transparent și proporțional, aspect care trebuie verificat de instanța de trimitere”.

- 33 Cu toate acestea, potrivit instanței de trimitere, în hotărârea în discuție, Curtea nu a abordat problema referitoare la conținutul și la întinderea activităților de reglementare *ex ante*, problemă care prezintă o importanță centrală în procedurile naționale deduse judecătii. Astfel, Curtea s-ar fi limitat la a declara că „[d]in modul de formulare a articolului 12 alineatul (1) litera (a) din Directiva privind autorizarea rezultă că statele membre nu pot impune întreprinderilor care furnizează un serviciu sau o rețea în cadrul autorizației generale sau cărora li s-a acordat un drept de utilizare a frecvențelor radio sau a numerelor decât taxe administrative care acoperă costurile administrative globale aferente gestionării, controlării și aplicării sistemului de autorizare generală, a drepturilor de utilizare și a obligațiilor specifice menționate la articolul 6 alineatul (2) din această directivă, care pot include costuri pentru cooperare, armonizare și standardizare internațională, analize de piață, monitorizarea conformității și alte controale de piață, precum și cheltuieli aferente lucrărilor de reglementare ce implică elaborarea și aplicarea legislației secundare și a deciziilor administrative, precum deciziile privind accesul și interconectarea”, și că „[a]semenea taxe nu pot acoperi decât cheltuielile corespunzătoare activităților enunțate la punctul anterior, care nu pot include cheltuieli referitoare la alte sarcini”.
- 34 Instanța de trimitere amintește de asemenea Hotărârea Curții din 28 iulie 2016, C-240/15, în care Curtea a statuat că „[a]rticolul 3 din Directiva 2002/21/CE [...] și articolul 12 din Directiva 2002/20/CE [...] trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale care supune o autoritate națională de reglementare, în sensul Directivei 2002/21, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/140, unor dispoziții naționale aplicabile în materia finanțelor publice și în special unor dispoziții de limitare și de raționalizare a cheltuielilor administrațiilor publice [...]”. Totuși, nici în această cauză Curtea nu s-a pronunțat cu privire la conținutul activităților de reglementare *ex ante*.
- 35 În plus, instanța de trimitere arată că TAR Lazio, într-o hotărâre invocată în cadrul procedurilor deduse judecătii, a considerat că prin Hotărârea Curții pronunțată în cauza C-228/12 s-a declarat compatibilitatea cadrului normativ și că Curtea a asimilat pe deplin activitățile enumerate la articolul 12 din Directiva privind autorizarea cu „simpla” activitate de reglementare desfășurată de AGCOM.
- 36 Concluzia menționată anterior nu este împărtășită de instanța de trimitere, care consideră că, pentru soluționarea procedurilor deduse judecătii, este necesar să sesizeze cu titlu preliminar Curtea de Justiție cu privire la compatibilitatea reglementării naționale prezentate mai sus cu articolul 12 din Directiva privind autorizarea.